

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Rezultatele admiterii la studii la Academia de Administrare Publică

În perioada 5 - 8 august 2014, la Academia de Administrare Publică au fost susținute probe de admitere la studii superioare de masterat la care au participat 319 persoane. Candidații au susținut la fiecare specializare câte trei probe de admitere: examen la disciplina de bază și teste pentru verificarea abilităților de comunicare în limbi străine și utilizarea calculatorului.

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova, nr. 565 din 16 iulie 2014, Academiei i-a fost stabilită comanda de stat pentru admiterea la studii superioare de masterat profesional pentru anul de studii 2014-2015 în număr de 50 de locuri la învățământul de zi, cu durată studiilor de 2 ani, și 170 de locuri la învățământul cu frecvență redusă, cu durată studiilor de 2,5 ani. Concursul de admitere la studii superioare de masterat profesional s-a desfășurat la următoarele specializări: *Administrația publică, Management, Relații internaționale, Drept administrativ și drept constituțional, Anticorupție și Management informațional în administrația publică.*

De asemenea, la masteratul de cercetare, conform comenzii de stat, au fost prevăzute 30 de locuri, inclusiv 20 locuri la specializarea *Științe politice* și 10 locuri la specializarea *Științe economice*.

În conformitate cu legislația în vigoare, candidații la studii superioare de masterat

profesional au fost delegați de către autoritățile administrației publice din rândul per-

Astfel, sunt oferite consultații pentru pregătirea viitorilor candidați pentru studiile de

sonalului autorităților publice centrale și locale.

Potrivit spuselor **doinei Maria STRECHII, doctor în economie, conferențiar universitar, director al Departamentului învățământ superior, secretar responsabil al Comisiei de admitere**, la concurs au participat atât candidați din cadrul autorităților publice centrale și locale, cât și din sectorul privat, or în ziua de azi, fără studii aprofundate în domeniul administrației, al managementului, tehnologiilor informaționale etc., este complicat a dezvolta o afacere de succes.

În acest context, este de remarcat faptul că relațiile de colaborare permanentă și eficientă a Academiei de Administrare Publică cu autoritățile publice locale nu se limitează doar la perioada de admitere, ele fiind întreținute pe parcursul întregului an.

în istorie, conferențiar universitar:

- Examenele de admitere la studii de masterat care s-au desfășurat la Academie au demonstrat că, în comparație cu anii precedenți, candidații la studii au dat dovadă de o pregătire mult mai bună. Răspunsurile formulate au confirmat o cunoaștere profundă a legislației în vigoare și a problemelor existente în activitatea administrației publice. Aș dori să menționez, în mod deosebit, posedarea limbilor străine și utilizarea calculatorului.

Practic, toate persoanele incluse în liste, s-au prezentat la examen, cu mici excepții, motivate de situații obiective de la serviciu sau din familie.

În pofida căldurilor de afară, în toate auditoriile, în care au avut loc examenele, au fost asigurate condițiile necesare pe tot parcursul zilei.

(Continuare în pag. 3)

SUMAR

Oficial.....	2
Admiterea 2014.....	1, 3
Aniversare.....	4
Guvernarea electronică.....	5
Administrația publică centrală.....	6-7
Cooperare intercomunitară.....	8
Istoria noastră.....	9
În lumea științei și a tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Diverse.....	12

Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a avut la Reședința de stat o întrevedere cu viceministrul parlamentar pentru afaceri externe al Japoniei, Takao Makino. Oficialul nipon a fost însoțit de o delegație oficială, din care a făcut parte ambasadorul Japoniei în Republica

Întrevedere Nicolae Timofti – Takao Makino

Moldova, cu reședința la Kiev, Toichi Sakata.

Președintele Nicolae Timofti a mulțumit domnului Takao Makino pentru sprijinul acordat de către autoritățile nipone în procesului de modernizare a Republicii Moldova. Șeful statului a apreciat activitatea Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA), care desfășoară în țara noastră mai multe programe de asistență în sectorul agricol și în cel al sănătății.

Domnul Takao Makino, viceministrul parlamentar pentru afaceri externe al Japoniei, a salutat progresele înregistrate de țara noastră după proclamarea independenței în procesul de edificare a unei societăți democratice, bazate pe economia de piață. Oficialul nipon a declarat că, în cadrul turneului pe care îl întreprinde în statele organizației regionale GUAM (Republica Moldova, Ucraina, Georgia, Azerbaidjan), dorește

să identifice noi oportunități de colaborare bilaterală.

„Guvernul de la Tokio va acorda în continuare asistență tehnică și financiară Republicii Moldova în vederea asigurării dezvoltării durabile și menținerii unui climat de stabilitate în regiune”, a spus Takao Makino.

Viceministrul parlamentar pentru afaceri externe al Japoniei a arătat că țara sa va implementa în Republica Moldova noi proiecte de modernizare în domeniile sănătății, agroalimentar și energetic. Totodată, va fi continuat programul de oferire a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Parlamentul Republicii Moldova va organiza Ziua ușilor deschise pe 27 august. Inițiativa aparține Președintelui Parlamentului, Igor Corman.

De Ziua Independenței, vizitatorii vor face turul clădirii renovate a Parlamentului, având acces liber în sala de

Ziua ușilor deschise de Ziua Independenței

ședințe, sala de conferințe și în spațiile renovate. Asistați de funcționari ai Parlamentului, vizitatorii vor fi informați despre activitatea parlamentară și procesul legislativ.

Potrivit programului, vizitatorii vor putea admira o expoziție de documente de arhivă și publicații ale Parlamentului. De asemenea, va fi organizată o ședință foto cu conducerea Parlamentului și cu deputații prezenți la eveniment. Cu ocazia Zilei ușilor deschise, vizitato-

rii vor avea posibilitatea să lase mesaje pentru deputați în Cartea de sugestii și să-și exprime așteptările în legătură cu activitatea Parlamentului.

„Comunicarea dintre Parlament și cetățeni trebuie să devină mai strânsă, iar acest eveniment este o ocazie potrivită ca deputații să fie mai aproape de cei care i-au ales. Anul acesta, în februarie, a fost prima dată când am organizat Ziua ușilor deschise și ne-am bucurat că evenimentul a prezentat interes

pentru oameni. Vrem ca Ziua ușilor deschise să devină o tradiție așteptată de public, pe care să o organizăm de două ori pe an, la începutul fiecărei sesiuni parlamentare”, a menționat Președintele Parlamentului, Igor Corman.

Pe 27 august va fi pentru a doua oară când Parlamentul își va deschide ușile pentru public. Prima ediție a Zilelor ușilor deschise a avut loc pe data de 15 februarie 2014, Parlamentul fiind vizitat de peste 2 000 de cetățeni.

Soluțiile Guvernului pentru redresarea situației din agricultură

Despre soluțiile Guvernului pentru problemele din agricultură, apărute după introducerea restricțiilor comerciale față de produsele moldovenești de către Federația Rusă, Primul-Ministru, Iurie Lenacă, a discutat în cadrul unei întâlniri cu fermierii și producătorii de conserve din nordul republicii.

Printre măsurile la care s-a referit premierul se nu-

mără: compensarea parțială a pierderilor, susținere în ce privește reeșalonarea datoriilor agricultorilor către bănci, reducerea presiunii din partea furnizorilor de gaz și electricitate asupra fermierilor și procesatorilor, identificarea unor noi piețe de desfacere și altele.

„O parte din banii oferiți în calitate de compensație vor fi oferiți de partenerii externi, altă parte vor veni din bugetul de stat. S-a discutat cu băncile comerciale privind reeșalonarea creditelor pentru companiile care cultivă, prelucrează și conservă mere și prune. Din septembrie, în grădinițe, școli și unitățile militare vor fi oferi-

te mere”, a spus Primul-Ministru, subliniind precum că aceste compensații vor fi achitate cât de curând posibil.

Totodată, Iurie Leancă a vorbit despre măsurile de identificare a noilor piețe de desfacere, întreprinse de Guvern. „Se negociază încheierea unor contracte directe pentru livrarea fructelor în rețele comerciale mari din România, țară care și-a anunțat intenția de a procura 14 mii tone de mere moldovenești. Astăzi, un lot de 600 tone de prune a fost vândut în România cu trei lei kilogramul. Cereri reale pentru conservele și sucurile moldovenești au fost identificate pe

piețele din Orientul Apropiat și America de Nord. Totodată, în septembrie, la Chișinău, este așteptat Președintele Republicii Bielarus, Aleksandr Lukașenko, cu care va fi discutată simplificarea procesului de export al fructelor și legumelor moldovenești pe piața bielarusă”, a mai comunicat Premierul.

Iurie Leancă a făcut un apel la solidaritate și înțelegere din partea fermierilor și i-a îndemnat să nu se lase manipulați.

Șeful Cabinetului de miniștri a menționat că restricțiile impuse de Federația Rusă față de produsele moldovenești nu au nicio argumentare juridică sau economică.

Rezultatele admiterii la studii la Academia de Ad- ministrare Publică

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Din componența Comisiei de examinare au făcut parte reprezentanți ai corpului profesoral-didactic al Academiei și specialiști de înaltă calificare din alte instituții de învățământ superior.

Totalurile examenelor de admitere au fost făcute în conformitate cu Statutul Academiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, nr. 225 din 26 martie 2014; Regulamentul cu privire la organizarea studiilor superioare de masterat, ciclul II, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1455 din 24 decembrie 2007, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 565 din 16 iulie 2014, „Cu privire la comanda de stat pentru admiterea la studii superioare de masterat profesional în cadrul Academiei de Administrare Publică în anul de studii 2014-2015”, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 477 din 20 iunie 2014, „Privind planurile de admitere în învățământul secundar profesional, mediu de specialitate și superior pentru anul de studii 2014, precum și completarea Nomenclatorului meseriilor (profesiilor) pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul secundar profesional”.

În rezultatul desfășurării concursului, au fost înmatriculați la studii cu finanțare din buget: 30 persoane la masteratul de cercetare (studii de zi), 50 - la masteratul de profesionalizare (studii de zi) și 170 - la masteratul profesional (învățământ cu frecvență redusă).

Procedura de admitere a evidențiat și unele aspecte organizatorice, optimizarea cărora va îmbunătăți și eficientiza procesul de admitere în cadrul Academiei, inclusiv lansarea campaniei de selectare a candidaților de către autoritățile publice ar trebui să înceapă în lunile martie-aprilie, Academia fiind disponibilă să acorde autorităților publice servicii de consultanță, asistență metodologică etc.

Totodată, ar fi binevenită implicarea în cadrul acestor campanii a masteranzilor, mai ales, a celor de la secția cu frecvență redusă.

În contextul celor menționate, se impune necesitatea organizării în cadrul Academiei de Administrare Publică a discuțiilor în problemele pregătirii personalului din serviciul public cu participarea reprezentanților Guvernului și autorităților publice, fapt ce va contribui, inclusiv, la optimizarea procesului de selectare a celor mai buni candidați pentru studii de masterat.

Folosindu-ne de această ocazie, felicităm proaspeții masteranzi ai Academiei, dorindu-le succese și reamintindu-le că anul de studii 2014-2015 va fi inaugurat pe 15 septembrie 2013.

Am solicitat, unele impresii ale proaspeților masteranzi care, după perioada încordată a susținerii probelor de admitere, și-au manifestat bucuria sinceră că și-au împlinit visele – de a face studii de masterat la una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din republică, Academia de Administrare Publică.

Tatiana LIȘCENCO,
medic-veterinar microbiolog, Laboratorul de încercări ale produselor alimentare de origine animalieră din cadrul centrului Republican de Diagnostică Veterinară, specializarea Management, secția cu frecvență redusă:

- Am susținut testul de evaluare a abilităților de comunicare la limba engleză (profesoară dna Ana Gorea). Testul s-a desfășurat într-o formă foarte lejeră și interesantă. Pentru mine este ceva nou, dat fiind faptul că am absolvit studiile de licență în domeniul medicinei, iar acum doresc să studiez științele economice.

Traian ROPOT,
inginer-coordonator, Direcția managementul personalului și relații publice, Academia de Administrare Publică, specializarea Relații internaționale, secția cu frecvență redusă:

- În pofida stricteței procesului de examinare, însăși evaluarea în urma răspunsului oral a avut un caracter de discuție liberă, ceea ce a permis reflectarea capacităților analitice, dar și a gândirii creative a candidaților. Apreciez înalt profesionalismul și abordarea nestandardă a evaluatorilor. Comisia a fost deschisă, a avut loc o comunicare eficientă, o discuție degajată cu întrebări și sugestii. Am decis să fac aici studiile de masterat, fiind deja angajat al Academiei, unde am

fost pătruns de atmosfera binevoitoare și de o cultură aleasă a profesorilor, a întregului colectiv al Academiei.

Irina MOCANU,
proaspătă absolventă a Universității de Stat din Moldova, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, specializarea Management, secția zi:

- Am obținut diploma de licență la specializarea Administrație publică, iar acum doresc să-mi continui studiile la specializarea Management. Deocamdată, nu activez nicăieri. Doamnele profesoare din Comisia de examinare au fost destul de tolerante cu noi, candidații la studii. Ni s-au pus întrebări adăugătoare pentru a se convinge de abilitățile noastre practice. Sunt mândră de faptul că am devenit masterandă la Academia de Administrare Publică.

Vladimir COCIERU,
ofițer de urmărire penală, Inspectoratul de Poliție Raional Râșcani, specializarea Anticorupție, secția cu frecvență redusă:

- Am absolvit Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”. Atmosfera de la examene a fost una caldă și primitoare. Toate acestea confirmă justetea alegerii mele și, cred, nu numai a mea, de a face studii la Academia, unde vom fi instruiți și îndrumați pe calea vieții de profesori cu calități deosebite.

Decan al științelor economice

La cei 85 de ani împliniți (născut la 14 august 1929), dl Andrei Blanovschi, doctor în economie, conferențiar universitar la Catedra economie și management public a Academiei de Administrare Publică, își continuă activitatea sa de profesor și cercetător în domeniul științelor economice cu aceeași dăruire de sine și pasiune, cu spirit inventiv, calități care l-au caracterizat pe parcursul întregii sale vieți. O cale lungă, de 67 de ani, de muncă activă în multiple funcții administrative și de cercetător științific în domeniul economiei la nivel național și internațional l-a făcut binecunoscut pe profesorul Andrei Blanovschi ca un autentic cercetător, om de știință și pedagog cu preocupări valoroase în problematica economiei, cu precădere referitoare la viața politică și social-culturală a întregii societăți. Manualele, monografiile, dicționarele sale de termeni economici, el fiind autor și coautor a peste 300 de lucrări științifice și didactice, sunt cărțile de căpătâi pentru generațiile ce au urmat de economiști, profesori de la instituțiile de învățământ, pentru studenți și cercetătorii științifici în domeniu. Dintre aceste manuale pot fi menționate „Doctrina economică”, „Statul și economia”, „Economia sectorului public”, „Piața forței de muncă și politici sociale”, „Teorii economice moderne și contemporane”, „Economia națională”. Este, de asemenea, autor a numeroase studii aprofundate în domeniu publicate în revista „Administrarea Publică” și în alte publicații de specialitate din țară și de peste hotare. Toate acestea confirmă, în adevăratul sens al cuvântului, că distinsul savant Andrei Blanovschi este decanul științelor economice.

Andrei Blanovschi te frapează prin optimismul său, cu un zâmbet oarecum enigmatic, radiind energie și preocupare majoră de a ține cursurile de economie la cerințele zilei de azi și chiar al celor de mâine. Cu aceeași amabilitate am discutat despre cele realizate pe parcursul vieții, cu ocazia zilei sale de naștere, treptele afirmării sale în lumea științei.

„Știți, anii copilăriei mele au fost ani grei. Eu am fost al doilea dintre cei șapte copii ai părinților Nichifor și Paraschiva Blanovschi, țărani-codreni din inima Moldovei, din satul Budăi, Telenești, își deapănă amintirile profesorul. Cum ne înfiripam și prindeam ceva la putere eram de ajutor părinților, care ne altoiau de mici dragostea de pământ, de a munci, ea fiind, spuneau ei, pâinea pe masă, toate bunătățile pe care și le dorește omul”.

A pornit prin greutate pe drumul vieții care l-au întărit și mai mult în convingerile sale de a-și realiza cu orice preț scopurile propuse. După școala incompletă din satul natal, urmează școala medie din Telenești, unde zilnic trebuia să meargă pe jos 7 kilometri, dus-întors. Așa fiind timpurile de după război, tinerii cu studii medii deveneau cadre didactice și dl A. Blanovschi lucrează timp de un an învățător în satul vecin, Crăsnășeni, apoi șef al secției școli și organizații pionierești a comitetului raional Telenești al comsomolului.

După ce și-a satisfăcut serviciul militar, este angajat în diferite funcții de partid, iar după doi ani de muncă i se oferă posibilitatea de a face studii la Școala Superioară de Partid din Chișinău. În 1959, la rugămintea sătenilor este ales în funcția de președinte de colhoz în satul natal, Budăi. Tânărul președinte contribuie prin trudă neobosită la renașterea și dezvoltarea baștinei, pentru un trai mai bun al consătenilor, aici însușind din practică știința administrației și a economiei. Fiind un om al faptelor și al ideilor inovatoare, este avansat în mai multe funcții de partid, de unde este recomandat pentru studii la Academia de Științe Sociale de la Moscova. După trei ani de doctorat, în 1969, susține teza de doctor în economie.

Datorită bunei pregătiri profesionale, capacităților organizatorice, pasiunii pentru munca didactică, de cercetare și social-politică i se încredințează în anumite perioade de timp funcții de conducere, precum secretar al organizației de partid a Institutului Politehnic din Chișinău, prim-secretar al comitetului raional de partid Dubăsari, cadru didactic la unele instituții de învățământ superior.

În 1972 este numit în funcția de director al Institutului de cercetări științifice în domeniul relații agrare, unde activează timp de 10 ani.

Desigur, avea mari perspec-

tive de a avansa în înalte funcții de stat. Dar a decis să se ocupe de știință și anume în domeniul economiei. Căci, după cum spune însuși dl A. Blanovschi, crezul său dintotdeauna a fost că, învățând pe alții, se învață și pe el, adică este pentru o instruire pentru întreaga viață, slogan afișat și în holul Academiei de Administrare Publică. Studiarea economiei pe tărâmul științelor economice devine în continuare sensul vieții sale. Din 1982, activează în calitate de profesor în științe economice la Universitatea de Stat din Moldova, de unde este transferat la Academia de Studii Economice, odată cu fondarea acestei instituții. Iar din 1993, din primul an de la fondarea Academiei de Administrare Publică, activează până în prezent la această instituție, la Catedra economie și management public.

În noile condiții dictate de viață, de epoca accelerării și globalizării, profesorul și economistul A. Blanovschi modelează cu multă măiestrie viitorii specialiști, cărora, pe lângă cunoștințe, le educă încrederea în forțele proprii, devotamentul față de țară. Astfel, educarea unor generații cu o mentalitate nouă a fost și este scopul suprem în viața omului de știință Andrei Blanovschi. Toate acestea confirmă personalitatea sa ca fiind una distinctă: profunzime în gândire, rigoare științifică, originalitate, obiectivitate, pedagog

înnăscut, neobosit propagator de idei noi, adevărat și sensibil educator.

Astăzi, discipolii săi își amintesc cu plăcere cursurile predate și seminarele conduse cu competență de profesorul A. Blanovschi, sensibilitatea expunerilor, tenacitatea și dorința permanentă de a descifra noi legități și taine ale științei economice, fructificate mai târziu în rezultate notorii pentru societate și țară. Anual, dl A. Blanovschi este conducătorul tezelor de master a circa 10 masteranzi, mulți dintre care ocupă înalte funcții în serviciul public al țării.

Ordinul „Insigna de Onoare”, medalia „Pentru vitejie în muncă”, insigna „Eminent al învățământului public din Republica Moldova”, medalia „Veteran al muncii”, sunt doar unele mențiuni ale activității distinsului om de știință și pedagog.

Recent, dl Andrei Blanovschi a fost menționat cu diploma „Pentru performanțe în activitatea profesională și contribuție la pregătirea specialiștilor serviciului public”.

Cu ocazia împlinirii onorabilei vârste de 85 de ani, în numele Secției activitate editorială transmitem profesorului Andrei Blanovschi cele mai sincere felicitări și urări de bine, multă sănătate și noi realizări în nobila misiune de pregătire a cadrelor înalt profesionale pentru serviciul public al țării.

Ion AXENTI

Potrivit Hotărârii Guvernului Republicii Moldova, nr. 294 din 17.03.1998, începând cu 1 septembrie 2014, ministerele, alte autorități administrative centrale, subordonate Guvernului și structuri organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, instituțiile publice și întreprinderile de stat în care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), precum și instituțiile publice autonome care, conform legislației în vigoare, au obligativitatea ținării contabilității, vor emite, în mod obligatoriu, facturi și facturi fiscale electronice exclusiv prin intermediul sistemului automatizat „e-Factura”.

În scopul implementării

acestei hotărâri, Primul-Ministru, Iurie Leancă, a emis o dispoziție, potrivit căreia, pe parcursul lunii august, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat va organiza un program de instruire privind utilizarea sistemului informatic „e-Factura” pentru reprezentanții autorităților publice centrale și instituțiilor subordonate acestora. De asemenea, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS) va asigura conectarea autorităților la sistemul automatizat „e-Factura” până la 1 septembrie 2014, conform programării prealabile,

la numărul de telefon al Centrului de apel al IFPS, 822-222.

Serviciul e-Factura a fost lansat în Republica Moldova pe 11 februarie 2014 și reprezintă o soluție informatică destinată emiterii și expedierii electronice a facturilor și facturilor fiscale.

F a c t u r a electronică are aceeași valoare juridică și este la fel de sigură ca și cea pe hârtie. În plus, sistemul oferă

siguranța corectitudinii datelor și reduce riscul falsificării facturilor fiscale. e-Factura sporește operativitatea circulației acestor documente de la furnizor la cumpărător, diminuează nivelul corupției și contrafacerii sau pierderii.

„Sisteme cloud integrate” pentru Guvernul R. Moldova

Guvernul Republicii Moldova a finalizat cu succes etapa de pilotare a tehnologiilor Cloud Computing în cadrul ministerelor și agențiilor guvernamentale.

Lansat în februarie 2013, cu sprijinul Băncii Mondiale, sistemul de cloud privat (MCloud) al Guvernului este folosit în prezent de 19 ministere și agenții în scopul de a pune servicii de guvernare electronică la dispoziția publicului. Principalele produse MCloud: IaaS, MPass (serviciul guvernamental de autentificare și control al accesului), MSign (serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură digitală), și MPay (serviciul guvernamental de plăți electronice) – sunt asimilate în mod rapid atât de către clienții guvernamentali cât și de către cetățeni.

Serviciile electronice găzduite pe platforma MCloud sunt extrem de solicitate și adoptate de către publicul larg. Centrul de Guvernare Electronică/Directorul Tehnologiilor

Informaționale al Guvernului în parteneriat cu ministerele sectoriale pilotează noi servicii de management al conținutului, management al documentelor și de schimb al datelor, pentru a

sprijini transformarea digitală a guvernării, precum și modernizarea și îmbunătățirea furnizării serviciilor publice. Datorită popularității sale, prima etapa de pilotare a platformei MCloud a atins limitele capacității sale în același an în care a fost lansată.

De asemenea, în vederea consolidării și îmbunătățirii rezilienței și securității acesteia, este necesară instituirea celui de-al doilea centru de prelucrare a datelor de la distanță.

crare a datelor de la distanță.

Bazându-ne pe aceste progrese semnificative, am emis de curând un document de ofertă publică prin care ne exprimăm dorința de a asigura cea de-a doua fază a platformei MCloud, care va fi instalată într-un centru de prelucrare a datelor de la distanță (<http://bit.ly/1neZdYN>). Infrastructura suplimentară va mări de, cel puțin, trei ori

capacitatea platformei MCloud și îi va acorda un plus de stabilitate datorită celui de-al doilea centru de prelucrare a datelor de la distanță, precum și resurselor cloud distribuite. Etapa a doua a platformei MCloud va contribui, de asemenea, la extinderea capacităților noastre de autoservire și de furnizare a unor servicii noi și eficiente de copiere de rezervă și arhivare.

Acest document de ofertă

publică acoperă un domeniu de aplicare destul de larg, inclusiv un centru modular automat de prelucrare a datelor, o platformă de virtualizare, o infrastructură și mai multe instrumente de stocare și arhivare precum și un software de management al sistemului cloud, mai mult decât atât, toate acestea urmează să fie livrate de către un singur prim furnizor. Am întocmit acest document în conformitate cu principiile noastre fundamentale, și anume de transparență și concurență loială, precum și în baza celei mai avantajoase oferte de preț pentru investiția de fonduri guvernamentale.

Eforturile pe care le depunem marchează un alt nivel de inovație în utilizarea platformei de Cloud Computing în cadrul ministerelor și agențiilor guvernamentale. Suntem în căutarea celei mai vaste serii de răspunsuri de pe piață, astfel încât să putem selecta cel mai bun partener cu care să lucrăm împreună în vederea atingerii scopului propus pe calea transformării digitale a guvernării.

Iurie ȚURCANU,
director-adjunct al Centrului de Guvernare Electronică

Moldova curată - generațiilor viitoare

Interviu cu ministrul mediului, dna Valentina ȚAPIȘ

CORRESPONDENTUL: Stimate dnă ministru, Valentina ȚAPIȘ, pentru început, cu permisiunea D-voastră, Vă adresăm, cu o mică întârziere, din partea Academiei de Administrare Publică, unde ați făcut studiile de masterat, cele mai sincere felicitări și urări de bine cu ocazia învestirii D-voastră în funcția de ministru al mediului, dar și cu ocazia zilei de naștere, pe care ați marcat-o recent. Având o bogată experiență de activitate în structurile Inspectoratului Ecologic de Stat, precum și în calitate de viceministru al mediului, ce obiective prioritare v-ați propus în funcția de ministru al mediului pentru a asigura țării noastre un mediu curat?

Valentina ȚAPIȘ: Vă mulțumesc pentru felicitări.

În primul rând, noi ne-am propus realizarea unei reforme instituționale în sectorul de mediu, deoarece la ora actuală ea nu corespunde, totalmente, cerințelor pe plan intern și internațional.

Deși sistemul instituțional de protecție a mediului pare organizat și funcțional, se pot identifica unele probleme în activitatea acestuia. Astfel, conform misiunii sale, Ministerul Mediului elaborează politici de mediu, dar, totodată, eliberează autorizații pentru unele genuri de activitate, precum și efectuează expertiza ecologică

a proiectelor de acte normative. Pe de altă parte, în agențiile și serviciile din subordinea ministerului sunt cumulate funcțiile de elaborare a politicilor și legislației de mediu, de implementare și de control. De exemplu, Inspectoratul Ecologic de Stat exercită atribuții de supraveghere și control asupra respectării legislației de mediu, dar eliberează și anumite autorizații, a căror respectare este, ulterior, supusă controlului, generând uneori conflicte de interese.

Nu trebuie să tolerăm această situație, când o singură autoritate stabilește regulile de joc și tot ea controlează cum sunt îndeplinite aceste reguli. Astfel, reforma instituțională a devenit prioritatea numărul unu și pentru a ne realiza obiectivele propuse ne-am orientat la modelele europene, iar ca document de bază ne-a servit Strategia de Mediu, aprobată de Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24 aprilie 2014 și, conform căreia, va fi creată Agenția de Mediu, cu funcții de implementare a politicii de mediu, și Garda de Mediu cu funcții de control.

Altă prioritate, la fel de importantă, este perfectarea și aprobarea noului cadru politic, legislativ și normativ de mediu, perfectat în conformitate cu cerințele, directivele și standardele Uniunii Europene. Astfel, urmează ca în 2015 să înaintăm Parlamentului spre adoptare Legea privind protecția mediului înconjurător, armonizată la Directivele Uniunii Europene, care acum este la etapa elaborării, dar și un set de legi noi de mediu.

Realizarea reformei fiscale de mediu constituie, de asemenea, una dintre obiectivele apropiate, care presupune îmbunătățirea activității Fondului Ecologic Național. Și aici nu este o funcționalitate bine pusă la

punct, transparența utilizării banilor publici lasă mult de dorit, metodologia este una învechită care poate fi interpretată eronat, uneori. La scurt timp, după ce am venit în funcția de ministru, am delegat în Cehia un grup de specialiști din cadrul ministerului pentru a studia și a prelua bunele practici europene ale colegilor noștri cehi. Am apelat la partenerii noștri din Cehia fiindcă avem cu ei o colaborare fructuoasă de mai mult timp. Aș menționa realizarea mai multor proiecte cu suportul Guvernului Cehiei în domeniul gestionării deșeurilor, a resurselor acvatice, elaborării documentelor de politici în domeniul mediului. În scopul extinderii colaborării în domeniul mediului cu Republica Cehă, planificăm semnarea în timpul apropiat a unui Memorandum de colaborare bilaterală.

COR.: Anul acesta a fost adoptată Legea privind evaluarea impactului asupra mediului, care va intra în vigoare la începutul anului 2015. Misiunea Ministerului Mediului este de a elabora o instrucțiune specială privind reglementarea acestui cadru legislativ. În viziunea D-voastră, care sunt problemele ce țin de implementarea acestei legi, de evaluarea ecologică, metodologia de soluționare a lor?

V. Ț.: Această misiune a ministerului ține, în primul rând, de profesionalismul specialiștilor din minister, de spiritul de echipă. Și mi-am propus să formez o echipă de profesioniști, cu viziuni moderne, care să cunoască limbi de circulație internațională, pentru a conlucra constructiv și inovativ cu experți în domeniul protecției mediului, cu proiecte ce vin din exterior.

Am făcut unele remanieri de cadre la Agenția „Apele Moldovei”, care gestionează un sector foarte important – gospodărirea resurselor de apă, resurse insuficiente pentru

Republica Moldova. De aceea, trebuie să avem o politică foarte bine definită în acest domeniu, un management adecvat ca să menținem și să protejăm resursele de apă. Astfel, ne-am propus, de la bun început, o politică adecvată de revizuire a cadrelor, în ansamblu, pe minister, pentru o eficientizare și îmbunătățire a activității ministerului.

Dacă e să revenim la întrebarea D-voastră, vreau să menționez că, Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului a fost elaborată reieșind din prevederile Legii nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, a Planului de acțiuni al Guvernului și în scopul realizării Acordului de Asocierie dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (Capitolul „Mediul Înconjurător”).

Conform prevederilor art. 29 „Organizarea executării”, în termen de 6 luni de la publicarea legii trebuie să fie elaborat și aprobat Ghidul cu privire la executarea procedurilor privind evaluarea impactului asupra mediului. Ghidul va descrie detaliat procesul de evaluare a impactului.

Desigur, în noua lege apar proceduri noi, cerințe noi față de inițiatorii de activități, inițiatorii de proiecte, care vor fi obligați să efectueze evaluarea impactului asupra mediului. Nici pentru Ministerul Mediului nu va fi simplu, deoarece va fi necesar de întărit capacitățile în domeniu.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este una actuală, fiindcă nu ne dorim deschiderea unor noi întreprinderi cu impact negativ asupra mediului, care să creeze incomodități cetățenilor.

COR.: O practică tot mai extinsă capătă la noi cooperarea intercomunitară, îndeosebi, în domeniul salubrității.

(Continuare în pag. 7)

Moldova curată - generațiilor viitoare

Interviu cu ministrul mediului, dna Valentina ȚAPIȘ

(Sfârșit. Început în pag. 6)

În acest context, cum colaborează Ministerul Mediului cu structurile sale, Inspectoratul Ecologic de Stat, Fondul Ecologic de Stat, cu autoritățile publice locale pentru asigurarea unor activități intercomunitare mai eficiente la nivel de teritoriu.

V. Ț.: Este foarte important ca să avem o colaborare strânsă și constructivă cu autoritățile publice locale. Foarte multe activități pentru binele societății sunt pe seama APL. Și, fiind vorba de deșeuri, voi spune că avem elaborată Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD), în care se menționează clar că anterior problema deșeurilor era rezolvată episodic, la nivel de localitate sau raion și, desigur, rezultatele nu erau cele scontate. De aceea, Strategia a pus accentul anume pe cooperarea intercomunitară. Acum Fondul Ecologic Național finanțează proiecte mari, care să unească eforturile mai multor primării, ceea ce prezintă, desigur, posibilități mult mai mari și rezultatele sunt pe măsură.

Voi aduce ca exemplu un proiect finanțat de Fondul Ecologic în domeniul gestionării deșeurilor, care se implementează în raionul Cimișlia și care include, practic, toate localitățile din raion. Va fi creată o întreprindere municipală bine dotată, cu personal bine instruit care va oferi servicii de calitate. Vom avea o gestiune a deșeurilor cu mult mai bună la nivel de raion, decât la nivel de primărie aparte.

De altfel, acum se poartă discuții privind crearea în republică a 7 - 8 poligoane regionale, în cadrul cărora vor funcționa stații de transfer, selectare și transportare a deșeurilor pentru reciclarea lor ulterioară sau pentru prelucrarea lor biologică.

Recent, am avut în vizită experți din Germania fiind semnat un Memorandum de

colaborare, care ne oferă implementarea tehnologiilor avansate, moderne, la condiții favorabile. Astfel, partenerii germani ne vor susține în construcția

instalațiilor DUPLEX, care includ stații de epurare și de gestionare a deșeurilor. Prima instalație DUPLEX va fi construită la Strășeni. S-a făcut deja studiul de fezabilitate și în curând va începe construcția instalației.

Cooperarea noastră cu APL este diversă. Organizăm seminare, instruiți, în cadrul cărora sunt abordate cele mai stringente probleme din domeniul protecției mediului înconjurător. Și primarii, la rândul lor, sunt foarte activi, îndeosebi vin cu propuneri de proiecte în domeniul gestionării deșeurilor, de aprovizionare cu apă și canalizare la Fondul Ecologic, vin după consultații și întotdeauna găsim cele mai bune soluții pentru rezolvarea problemelor.

COR.: Problema aprovizionării cu apă potabilă de calitate este una de cea mai mare importanță pentru sănătatea populației. Care este politica Ministerului Mediului în acest domeniu?

V. Ț.: Politica ministerului prevede asigurarea populației cu apă potabilă de calitate din sursele de suprafață - Nistru și Prut. Acum dezvoltăm proiecte regionale de aprovizionare cu apă potabilă de calitate.

Un astfel de proiect se implementează în raionul Nisporeni, care prevede construcția unui apeduct de aprovizionare cu apă din râul Prut. Pen-

tru început, la acest apeduct vor fi conectate trei localități, ulterior urmând a fi conectate toate localitățile raionului. Acest proiect este realizat cu

suportul financiar al mai multor finanțatori: Fondul Ecologic Național, Uniunea Europeană, Austria și Elveția.

În proces de lansare este un proiect de amploare și anume - construcția apeductului Vadul lui Vodă - Chișinău - Strășeni - Călărași. Operatorul principal al proiectului este SA „Apă-Canal Chișinău”. În realizarea acestui proiect suntem susținuți de parteneri din Germania, care au participat la elaborarea studiului de fezabilitate, un esențial suport financiar fiind acordat de BERD. În 2015, vor fi conectate la traseul central al apeductului centrele raionale Strășeni și Călărași, urmând apoi să fie construite rețele de apeducte în toate localitățile acestor raioane.

Este în derulare și un alt proiect - apeductul Soroca - Bălți, nefuncțional de prin anii "80 ai secolului trecut. În scopul repunerii în funcțiune a acestui important apeduct din nordul țării, a fost semnat un Memorandum de finanțare cu BERD, BEI și FIV care prevede o finanțare de 30 milioane de euro.

Desigur, că o alternativă rămân a fi fântânile arteziene. Numai că, în acest caz, este necesar de făcut analize importante ale surselor de apă, fiindcă în multe regiuni starea ecologică nu corespunde cerințelor sani-

taro-igienice, apele conțin mult fluor, care nu poate fi tratat, sau amoniac, alți compuși chimici dăunători sănătății. De aceea, trebuie luate măsuri adecvate pentru a asigura o calitate bună a apei. Sunt propuneri de a monta instalații de filtrare și tratare a apei.

Dar la acest capitol aș vrea să mă refer la un alt aspect, la fel de important - mentalitatea oamenilor, care, din neștire sau nepăsare, aduc prejudicii mediului ambiant la locul lor de trai. Este o problemă serioasă, soluționarea căreia necesită o abordare complexă și, în primul rând, printr-o largă mediatizare.

Cel mai important, după părerea mea, în mediatizarea eficientă a politicii de protecție a mediului este colaborarea cu Academia de Administrare Publică. Eu, de exemplu, când am făcut masteratul la Academie, se predă un scurt curs de protecție a mediului. Fiind instruiți în problemele de protecție a mediului, funcționarii vor acționa în competență de cauză în teritoriu și vor contribui în mare măsură la schimbarea mentalității oamenilor, care să ocrotească natura și să asigure un mediu curat la locul lor de trai. Fiindcă acesta, în ultimă instanță, înseamnă o stare ecologică sănătoasă, în ansamblu, pe țară.

Noi apreciem înalt rolul Academiei de Administrare Publică în contextul protecției mediului și mulți colegi de-ai noștri au făcut la Academie studii de masterat sau sunt actuali masteranzi.

Cu atât mai mult, intenționăm ca în timpul apropiat să solicităm o întrevedere cu conducerea Academiei de Administrare Publică pentru a iniția și semna un Acord de colaborare de durată pentru ca împreună, cu eforturi comune, să realizăm obiectivul major de azi și de mâine, sloganul "Moldova curată - generațiilor viitoare".

A intervievat Ion AXENTI

Servicii de calitate prin cooperare

Cooperarea intercomunitară, fiind soluția cea mai viabilă de modernizare a serviciilor publice în sectorul rural, verificată deja în practică, prinde teren în întreaga țară. Un prim acord de cooperare intercomunitară a fost semnat anul trecut de către primarii orașului Telenești, ai satelor Inești, Bănești, Verejeni, Mândrești și Ratuș din raionul Telenești și primarul din

Prepețița, raionul Sângerei, privind evacuarea în comun a deșeurilor menajere din localitățile participante. A fost un test

al conlucrării dintre mai multe primării, care prin eforturi comune au redus costurile serviciilor prestate. Întreprinderea de salubritate creată prestează aceste servicii la un tarif de 8 lei/lună, pe când dacă fiecare localitate încerca să-și rezolve separat problema salubrității, tariful ar fi constituit minimum 20-25 lei/lună.

Totodată, au fost evidențiate și anumite probleme de interes local. După cum a menționat președintele raionului Telenești, Boris Burcă, pentru o mai bună prestație a serviciilor de colectare a deșeurilor menajere și evidența taxelor achitate, s-a hotărât de a fi procurate 6000 de tomberoane, care vor fi instalate, practic, la fiecare gospodărie din aceste localități. Deșeurile sunt colectate separat (plastic, sticle etc.) și depozitate pe o platformă din apropierea orașului Telenești, capacitatea căreia dispune colectarea deșeurilor din localitățile respective. Președintele raionului mai precizează că pe viitor se prevede construcția unei întreprinderi de prelucra-

re a deșeurilor și de producere a energiei regenerabile.

Un alt proiect de cooperare intercomunitară, tot la Telenești, prevede construcția unei stații de epurare a apelor reziduale și a rețelelor de canalizare în centrul raional Telenești și satul Inești, care va fi finanțat de Fondul Național de Dezvoltare Regională și Programul SUA USAID.

Realizările participanților la primul proiect de cooperare comunitară au constituit nu doar istorii de succes pentru localitățile date, dar și studii de caz pentru multiplicare și replicare, pentru ca anul 2014 să devină unul de cotitură în promovarea cooperării intercomunitare în Republica Moldova.

Și evenimentul recent a confirmat aceste așteptări. Primarii din 40 de localități ale țării au semnat la Chișinău acorduri de grant pentru implementarea a zece proiecte de cooperare intercomunitară în valoare totală de un milion de dolari SUA. Proiectele prevăd achiziționarea unor utilaje multifuncționale, ce vor servi mai multe localități, dar și eficientizarea întreprinderilor respective, pentru a asigura rentabilitatea lor.

Secretarul general-adjunct al Guvernului, Sergiu Palihovici, a declarat în cadrul acestui eveniment că proiectele trebuie să fie modele adevărate pentru toate localitățile din țară. „Cooperarea intercomunitară este una dintre prioritățile Gu-

vernului care și-a pus scopul de a îmbunătăți serviciile publice. Evenimentul de astăzi este și el un punct important în planul de acțiuni privind reforma administrației publice locale și implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare”, a menționat Palihovici.

Granturile au fost oferite în cadrul Programului comun de dezvoltare locală integrată (PCDLI). Acesta este coordonat de Cancelaria de Stat și implementat de PNUD și UN Women, cu sprijinul financiar al Danemarcei.

Prezentă la eveniment, coordonatorul rezident ONU în Republica Moldova, Nicola Harrington-Buhay, a declarat că „parteneriatele create prin acordurile intercomunitare vor contribui la lansarea unor servicii publice mai eficiente, accesibile și celor mai vulnerabile categorii ale populației, precum și la îmbunătățirea vieții a peste 120 de mii de oameni din comunitățile rurale ale Moldovei”

Printre aceste 40 de localități se numără și satele Ermoclia, Feștelița și Popeasca, din raionul Ștefan Vodă, unde va fi implementat un proiect de cooperare intercomunitară privind iluminarea stradală.

Primarul de Feștelița, Nicolae Tudoreanu, a menționat că această ocazie că satul său de baștină va fi iluminat anume datorită cooperării intercomunitare. „Este de la sine înțeles, argumentează primarul, că cu cât se adună mai multe localități împreună, cu atât e mai

ușor de rezolvat o problemă socială sau alta a satelor noastre. Să luăm, de exemplu, proiectul nostru privind iluminarea stradală. Pentru realizarea lui trebuie procurat echipamentul necesar, o mașină de montat felinarele, de angajat câțiva electricieni. Costul total se estimează la 100 mii de dolari SUA. Desigur, că de unii singuri nicidecum nu puteam să-l implementăm. Și această formă de cooperare are bune perspective de a se extinde pe tot teritoriul republicii. Noi, de exemplu, după implementarea proiectului ce ține de iluminarea stradală, vom iniția un alt proiect comun, de salubritate, fiindcă este o mare problemă pentru toate satele și doar împreună o vom rezolva”, accentuează primarul de Feștelița, Nicolae Tudoreanu.

Mecanismul de cooperare intercomunitară (MCI) este un instrument inovativ de administrare a afacerilor publice la nivel local. MCI reprezintă o alternativă viabilă mai ales pentru primăriile mici, care nu au suficiente resurse pentru a presta servicii publice de unii singuri. Aceasta este o componentă importantă a Strategiei Naționale de Descentralizare.

Modificarea cadrului regulator pentru facilitarea cooperării intercomunitare pentru prestarea serviciilor publice locale a fost pregătită cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată. Programul asistă Republica Moldova în implementarea reformei de descentralizare prin promovarea autonomiei autorităților administrației publice locale și asigurarea accesului tuturor oamenilor, în special al celor vulnerabili, la servicii publice de calitate.

Peste 80% din primăriile Republicii Moldova au o populație mai mică de 5,000 de locuitori și nu întrunesc condițiile europene minime pentru prestarea unor servicii locale rentabile. Fiecare a patra comunitate din Moldova are mai puțin de 1.500 locuitori.

Sergiu PÎSLARU

Gherman Pântea - primar al Chișinăului și al Odesei

**Gherman
Pântea**
(1923, 1927-
1928, 1932)

S-a născut la 13 mai 1894, în localitatea Zăicani, județul Bălți. Părinții săi, Vasile Pântea, de profesie avocat, și Ioana, s-au străduit să-i dea feciorului o educație aleasă. Școala primară a făcut-o în satul natal, după care urmează școala medie din Glodeni (1904-1910) și din Cetatea Albă. După încheierea studiilor, o perioadă de timp activează în calitate de profesor. În timpul primului război mondial, în iunie 1915, este recrutat în Armata Imperială Rusă și repartizat la școala de ofițeri din Kiev, pe care a absolvit-o la 1 decembrie 1915 cu grad de sublocotenent. În anul 1916, Gherman Pântea îndeplinea funcția de translator în Statul major al armatei IV, la Roman, pe frontul român.

O nouă etapă în viața lui începe odată cu revoluția din februarie 1917, ce a condus la crearea Republicii Federative Ruse și începutul renașterii naționale a popoarelor din fostul imperiu. În această perioadă, Gherman Pântea organizează Comitetul ostășesc din Roman și contribuie la organizarea Comitetului Militar Central de la Chișinău.

La Congresul Ostașilor Moldoveni (20.10.1917) din Chișinău este ales în calitate de

membru al Biroului de organizare a Sfatului Țării. Din partea județului Bălți este ales deputat în Sfatul Țării. În organul executiv al Republicii Moldovenești - Consiliul Directorilor Generali al Basarabiei, ocupă funcția de Șef al Directoratului Militar din 11 decembrie 1917.

La începutul anilor '20, își continuă studiile la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. După finalizarea studiilor, a făcut parte din Camera Deputaților. A deținut de trei ori funcția de primar al orașului Chișinău. În această calitate, s-a remarcat ca un bun organizator. Pe perioada mandatului său sunt construite mai multe școli și este instalat monumentul lui Ștefan cel Mare. Participă la tratativele duse cu autoritățile sovietice la Paris (1923). Este unul dintre fondatorii Societății Scriitorilor din Basarabia. Autor al mai multor lucrări, printre care „Rolul organizațiilor militare moldovenești în actul unirii Basarabiei” (Chișinău, 1932), în care descrie evenimentele politice din Basarabia din anul 1917 și importanța militarilor în procesul renașterii naționale și unirii cu România.

După anexarea Basarabiei (iunie 1940) de către autoritățile sovietice se refugiază în România.

În timpul celui de-al doilea război mondial deține funcția de primar al orașului Odessa (1941-1944), unde s-a remarcat prin capacitățile sale administrative și organizatorice.

A preluat conducerea unui oraș greu încercat în cele două luni de asediu al trupelor române. În plus, retrăgându-se, Armata Roșie a distrus majoritatea instituțiilor importante: stația electrică ce pompa apa în oraș, fabricile de pâine, școlile etc. În niște însemnări publicate, Olivian Verenca, fostul guvernator al Transnistriei (regiunea dintre Nistru și Bug), îl citează pe profesorul Gheorghe Alexianu, însoțitorul lui Gherman Pântea la Odessa, care descria un ta-

blou sinistru: un oraș sfârtecat de obuze, cu baricade pe străzi, cadavre la fiecare pas și un furnicar de lume militară, magazine și fabrici în flăcări, cheiuri pârjolite, vase scufundate în port, orașeni rămași fără lumină, fără apă și fără alimente.

Oamenii erau foarte speriați și pentru a calma spiritele proaspătul edil al Odesei publică un apel în ziarul de limba rusă „Odessaia Gazeta”, în care le promite localnicilor că va reconstrui rapid orașul, cu ajutorul lor, că le va face viața mai ușoară, că le va permite să-și vorbească limba maternă în școli și s-o cânte la Operă, că va sprijini inițiativa particulară „Schimbarea la față a Odesei”. Și s-a ținut de cuvânt.

Datorită lui Gherman Pântea au fost salvate mai multe familii ce urmau să fie supuse represaliilor. Ca om de știință, este cunoscut prin lucrarea „Unirea Basarabiei - Acte și documente cu ocazia împlinirii a 25 ani de la săvârșirea marelui act istoric” (Odessa, 1943).

Istoricul Iurie Colesnic scrie în culegerea „Basarabia necunoscută” că, timp de trei săptămâni, Pântea a reușit să pună în funcțiune stația electrică, să pornească uzinele, să reconstruiască edificiile și parcurile, reparând inclusiv celebrele scări din Odessa, să redeschidă Universitatea și Opera. El a știut să jongleze foarte abil între militarii români, militarii germani și partizanii sovietici, fiind o autoritate civilă care a renăscut Odessa din ruine și, în timp de război, i-a dat o viață mai înfloritoare decât putea să-și imagineze acest oraș portuar.

În piețe au reapărut produse alimentare, au fost deschise restaurante și cinematografe, pe linii circulau din nou tramvaiele. Scriitorul rus Vladimir Batșev, emigrat în Germania, relevă în cartea sa „Vlasov” o altă realizare importantă a administrației românești: liberalizarea comerțului. „Românii au lichidat

colhozurile și sovhozurile și au anunțat comerțul liber. A apărut o mulțime de cizmării, ateliere mecanice, brutării, cofetării. Comerțul înflorea rapid și despre piața oamenii spuneau că a devenit «ca pe vremea țarului».

La 16 octombrie 1943, Odessa a sărbătorit doi ani de administrație românească. Iată cum descrie Gherman Pântea acea zi în memoriile sale:

„Pretutindeni, în piețe publice, în instituții, în cinematografe, la Operă, universități, populația manifesta simpatie pentru administrația românească. Atunci am înțeles că munca mea nu a fost zadarnică și mi s-a umplut sufletul de bucurie și mândrie. La această dată, orașul era refăcut, fabricile funcționau ca în timp normal, cu maximum de randament, piețele alimentare erau nemaipomenit de bogate, toată populația avea mijloace suficiente, lucrând și alegându-și meseria pe care o dorea și care îi plăcea. O mare parte din populație făcea negustorie, căci comerțul era liber. O parte din populație erau funcționari la diferite uzine, alte persoane erau funcționari la primărie și marea masă de muncitori, circa 150.000, lucrau la cele 2.000 de fabrici refăcute. Dar pentru ca nimeni, absolut nimeni, să nu rămână fără lucru aveam pe șantiere, la diferite lucrări edilitare, 20.000 de muncitori zilnic, care își câștigau pâinea în mod onorabil. Toți care lucrau erau salariați, aveau înlesniri de tot felul. Am deschis magazine mari, unde se găseau de toate, la prețuri mici. Bugetul primăriei crescuse vertiginos, așa încât îmi puteam permite libertatea să dau o viață îmbelșugată celor care muncesc, căci eu refăcusem Odessa și o făcusem frumoasă și bogată”.

Din 1944, Gherman Pântea se transferă cu traiul la București.

După sfârșitul războiului, serviciile de securitate îl arestează de mai multe ori, însă datorită evenimentelor politice controversate, ce aveau loc în România, este eliberat. A continuat să țină legături cu basarabenii refugiați.

Proiectul GOOGLE pentru sănătate

În cadrul unui proiect intitulat Baseline Study, cercetătorii vor strânge pentru început informații moleculare și genetice anonime de la 175 de oameni, urmând să spo-

computerizate și comparate cu altele.

În scopul strângerii datelor, participanții ar putea, de exemplu, să poarte lentile de contact inteligente create de Google, pentru monitorizarea nivelului de glucoză.

După strângerea datelor, Google va utiliza programe computerizate pentru identificarea modelelor referi-

rească apoi numărul la câteva mii de persoane, cu scopul de a detecta mult mai devreme anumite boli cum ar fi cancerul și bolile cardiovasculare.

Proiectul este coordonat de renumitul biolog molecular Andrew Conrad, care a pus la punct pentru prima oară testarea ieftină a virusului care cauzează SIDA în mostrele de plasmă sanguină.

Proiectul Baseline nu se va limita doar la anumite boli, ci va utiliza instrumente de diagnosticare de ultimă generație pentru a strânge sute de mostre diferite, care vor fi introduse apoi în sisteme

toare la starea de sănătate a corpului uman.

Programele computerizate vor căuta acei „biomarkeri” care îi vor putea ajuta pe medici să descopere orice tip de boală într-un stadiu vindecabil.

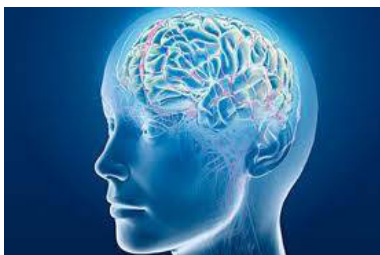
Google Inc. este o corporație americană multinațională, care deține cel mai popular motor de căutare pe internet. Compania a fost fondată în 1998, de doi doctoranzi de la Universitatea Stanford, Larry Page și Sergey Brin. Între timp, Google și-a diversificat portofoliul și serviciile oferite.

„Centrul pesimismului” identificat de cercetători

Cercetătorii de la University College din Londra, autorii acestui studiu, spun că o regiune din creier, mai mică decât o boabă de mază, numită habenula, este responsabilă cu declanșarea sentimentului instinctiv că un lucru rău este pe cale să se întâmple.

După ce au inventat o tehnică de scanare a acestei

zone, autorii noului studiu au analizat creierul a 23 de

voluntari, cărora li s-au arătat mai multe imagini abstracte.

Câteva secunde mai târziu, imaginile au fost asociate fie cu o pedeapsă (electroșocuri dureroase), fie cu o recompensă (bani), fie cu reacții neutre. În cazul unora dintre imagini, urmau numai pedepse sau numai recompense, în timp ce în cazul altora acestea au variat - oamenii neștiind dacă să se aștepte sau nu la durere.

În momentul, în care voluntarii vedeau imaginile asociate doar cu pedeapsa, habenula se activa. Cu cât certitudinea în privința consecințelor era mai mare, cu atât activitatea în această zonă era mai intensă.

Cercetătorii spun că habenula este implicată în procesul prin care oamenii învață când este mai bine să evite anumite situații și poate semnaliza dacă este posibil să aibă loc un eveniment negativ.

De asemenea, într-un studiu pe subiecți umani, s-a dovedit că o stimulare puternică a zonei (prin electroșocuri) poate reduce simptomele de presiunii.

Dacă habenula este implicată în depresiune, acest lucru poate explica motivul pentru care pacienții arată o sensibilitate mai mare la pedepse și răspund mai puțin la recompense.

Beneficiile iaurtului probiotic

Consumul regulat de iaurt probiotic, ce conține microorganisme, cunoscute cu denumirea de „bacterii bune”, regăsite, de obicei, în intestine, ar putea reduce tensiunea arterială, riscul de boli cardiovasculare și atac cerebral, au descoperit cercetătorii din Australia.

bacterii sunt mai eficiente.

„Considerăm că probioticele scad tensiunea arterială și au, de asemenea, și alte efecte pozitive asupra sănătății, inclusiv reducerea colesterolului, scăderea glucozei din sânge și a insulinoresistenței; contribuie la reglarea sistemului hormonal ce reglează tensiunea arterială și echilibrul fluidelor”, au declarat cercetătorii australieni.

Pe de altă parte, nutriționiștii de la British Heart Foundation au precizat că este nevoie de cercetări suplimentare pentru confirmarea studiilor existente, înainte de a prescrie alimente și suplimente alimentare cu probiotice pentru tratarea hipertensiunii, deoarece există o serie de schimbări ale stilului de viață pe care le putem face pentru a menține un nivel optim al tensiunii arteriale. Reducerea consumului de sare, consumul mai mare de fructe și legume, exercițiile fizice și ținerea sub control a greutateii corporale reprezintă tot atâtea moduri verificate și testate pentru a face acest lucru, spun specialiștii în materie.

Cercetătorii de la Institutul pentru sănătate Griffith și de la Școala de medicină din Australia au examinat datele științifice obținute în urma a nouă teste clinice la care au participat peste 540 de voluntari. Aceștia au descoperit că un consum regulat de alimente ce conțin bacterii vii, cum ar fi iaurtul, laptele bătut și sana, scade tensiunea arterială, mai ales, în cazul persoanelor hipertensive, iar alimentele probiotice care conțin mai multe specii de

Tineri moldoveni și ucraineni în dialog cu directorul CNA

Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova (CNA) a organizat, cu suportul Misiunii EUBAM și Serviciului de Grăniceri al Ucrainei, Școala de vară „Tinerii împotriva corupției”. Evenimentul s-a desfășurat în Complexul rustic IT-Vadul lui Vodă, în perioada 3-10 august, curent.

În cadrul Școlii anticorupție-2014, cei 24 de participanți au avut ocazia de a se întâlni cu directorul CNA, Viorel Chetaru, care le-a vorbit studenților moldoveni și ucraineni despre activitatea și reforma instituției, dar și despre dificultățile pe care le înfruntă ofițerii Centrului în activitatea cotidiană.

„CNA a dat startul unei noi etape în lupta cu corupția, inclusiv cu corupția la nivel înalt, a declarat Viorel Chetaru. Odată cu adoptarea mai multor legi anticorupție, am reușit să ne plasăm pe o altă filieră de investigare a fenomenului corupției și anume în rândul judecătorilor. Împreună cu procurorii, am reușit să trimitem în instanță

câteva dosare pornite pe numele unor judecători, pe unele având deja sentințe de condamnare, iar

în gestiune avem încă un șir de cauze care vizează magistrați”.

Șeful CNA le-a mai spus tinerilor că eficiența luptei împotriva corupției depinde nu doar de profesionalismul ofițerilor și de noile legi, dar și de sprijinul societății în acest proces dificil.

Tinerii s-au arătat interesați de fenomenul corupției în politică și de capacitățile instituțiilor statului de a lupta împotriva lobby-smului. Ei i-au mai întrebat pe reprezentanții Centrului despre noua lege privind testarea integrității profesionale, aplicarea practică a căreia va începe de curând.

Directorul CNA i-a încurajat pe studenți să fie activi în cadrul prelegerilor, pentru că chiar dacă nu toți dintre cei prezenți vor activa în cadrul unor instituții de ocrotire a normelor de drept, experiența acumulată în cele 7 zile le va fi utilă nu doar în plan profesional, dar și în viața de zi cu zi.

Testarea integrității profesionale în instituții medicale

Angajații a 24 de instituții medico-sanitare din țară vor fi instruiți de către ofițerii Centrului Național Anticorupție (CNA) privind aplica-

rea Legii testării integrității profesionale. Invitația a fost lansată de către Ministerul

Sănătății cu scopul de a informa angajații despre prevederile noii legi, precum și sancțiunile aplicate în cazul neresușitei la test.

Recent, ofițerii CNA au vizitat 10 instituții medicale, inclusiv Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testimianu”, trei colegii republicane și Spitalul de Urgență. În alocuțiunile lor, ofițerii CNA le-au vorbit angajaților despre prevenirea și combaterea actelor de corupție și comportamentului coruptiv în sistemul ocrotirii sănătății, a plăților neformale, despre declararea cadourilor și conflictul de interese. Medicii au mai fost informați despre sancțiunile disciplinare aplicate în cazul neresușitei la testul de integritate, potrivit unui comunicat de presă al CNA.

Totodată, CNA a formulat mai multe recomandări

privind ajustarea cadrului intern, a regulamentelor, codurilor de conduită, a registrelor de declarare a cadourilor etc. cu indicarea concretă a mecanismului de sancționare a angajaților pentru încălcarea acestora.

Începând cu 14 august, CNA va efectua testarea integrității profesionale a tuturor funcționarilor din țară. Potrivit legii, un test de integritate

constă în „crearea și aplicarea de către testator a situațiilor virtuale în vederea urmăririi pasive, stabilirii reacției și conduitei adoptate de subiectul testării”.

Corupție în secția de documentare și evidență

Șeful Secției de documentare și evidență a populației, sectorul Râșcani din Chișinău, și un inspector al aceleiași instituții au fost reținuți de CNA și procurorii anticorupție în

cadrul unui dosar de corupție. Funcționarii sunt bănuți că ar fi eliberat buletine de identitate și pașapoarte biometrice, ce conțin date de identitate false, unor persoane ce nu au dreptul la cetățenia Republicii Moldova și chiar se află în căutare internațională (Interpol).

CNA a demarat acțiunile de urmărire penală la sesizarea Departamentului regis-

trelor informaționale de stat al ÎS „CRIS „Registru”. Ofițerii CNA au efectuat mai multe percheziții în sediul Secției evidență și documentare a populației a sectorului Râșcani, dar și la domiciliul șefului secției. În urma acțiunilor de urmărire penală, au fost depistate un șir de pașapoarte de tip sovietic, precum și acte cu conținut denaturat.

În acest caz, a fost inițiată o cauză penală în temeiul art. 328, alin. (3), lit. d), Cod Penal – depășirea atribuțiilor de serviciu. Dacă vor fi găsiți vinovați, funcționarii riscă o pedeapsă cu închisoare de la 2 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

Mihai Voloh, telejurnalist de profesie, care o viață întreagă a activat la Compania „Teleradio Moldova”, avea un vis principal al său și a așteptat cu răbdare timpul potrivit pentru a-l vedea materializat. Visul ținea de domeniul folclorului nostru, dar un anumit folclor – cel care să reprezinte gloria de totdeauna a neamului românesc.

Stabilit de câțiva ani buni în comuna Horești, Ialoveni, o așezare rurală de pe valea Botnei, care s-a pricopsit prin zbuiciumul neostenit al locuitorilor săi cu toate atributele necesare unei localități conturate spre o perpetuă dezvoltare, intuia că aici își va vedea visul împlinit. Și dacă vorbim de dezvoltare, nu ne referim doar la aspectul economic, ci, mai ales, la cel cultural, la tradițiile noastre folclorice multimilenare. Or, perioada sovietică cu politica sa de deznăționalizare a rătăcit pentru multă vreme o bună parte a populației basarabene, care trebuie readusă la valorile noastre naționale existențiale.

Mihai Voloh: „Acest aspect primordial al folclorului nostru – spiritul multimilenar al neamului – este necesar să-l renaștem, dar nu oricum, ci axându-ne pe trecutul eroic care ne-a asigurat supraviețuirea. Și mă bucur neșpus că încet-încet am început să deșțelenim și acest tărâm.

Această tendință, sinceră și înflăcărată, o doresc tot mai mulți horeșteni. Intuind cumva

„Geto-dacii” de pe Botna

anticipat această dorință acum câțiva ani, într-o toamnă târzie mi-am fructificat ideea creării unui ansamblu folcloric de bărbați. În scurt timp, ideea a prins rădăcini și, împreună cu doi membri ai ansamblului „Izvorușul” din localitate (Andrei Hotnog, fost secretar al primăriei, și Vlad Ungureanu), am pus bazele noii formațiuni, pe care am numit-o „Geto-dacii”, fără ezitări, întrucât în acel moment toți urmăream scopul să trezim simțul demnității de neam. Exemplul a fost urmat și de alți artiști amatori din sat, formând ansamblul, de unicat în felul său, - Nicolae Talpiș, Mihail Golban, Vasile Malcoci, Vasile Palancică, Vasile Cociug, Constantin Dohot și Vasile Cigoreanu. Astfel că, cei 9 membri ai ansamblului, 9 caractere, cu meserii și vârste diferite, ne-am unit în jurul stindardului geto-dacic, acel faimos dragon ce producea cândva panică în

rândurile dușmanilor cotoropitori, cântăm cu înflăcărare, mai mult cu inimile decât cu vocile, lăudând neamul nostru multimilenar, ale cărui începuturi vin din imensul stat al pelasgilor, urmat de cel al tracilor, mai târziu reunificat și consolidat sub flamura celor mai viteji regi ai Daciei – Burebista și Decebal – popor despre care părintele istoriei, Herodot, scria cu o vădită uimire și încântare.”

Cât de mult s-au bucurat consătenii, mai ales acei care pe timpul regimului comunist au fost marginalizați, la auzul cântecelor patriotice de glorie a faptelor eroice ale marilor regi ai Daciei, ale voievozilor nostri – Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul etc.

Apariția ansamblului folcloric de bărbați „Geto-Dacii”, a fost și este susținut în permanență de autoritățile locale, în mod special, de primarul de Horești, Petru Cigoreanu, cu toată multitudinea de probleme cărora le face față zi de zi.

Desigur că, nu este ușor să găsești cântece populare

despre timpurile glorioase ale neamului și Mihail Voloh și-a asumat, în acest caz, postura de textier și compozitor, cu toate că acestea cer mult efort și nu e atât de ușor pentru vârsta lui. Am remarca aici cântecul „**Din negura de vreme**”, el fiind și imnul ansamblului, „**La Putna, la Ștefan**”, „**Mândră floare de pe Botna**” etc. **Repertoriul ansamblului conține peste 20 de cântece de glorie a trecutului nostru istoric.**

„Acest trecut glorios îmi dă aripi, subliniază conducătorul ansamblului, Mihai Voloh, și un imbold nestăvilit de a trezi prin cântec interesul față de acea parte a istoriei mai puțin promovată în cadrul manifestărilor culturale, dar, mai ales, a celor folclorice și, cred din toată inima, că exprim punctul de vedere al întregului colectiv. Participând la diverse festivaluri, atunci când apare în scenă ansamblul „Geto-Dacii”, cântecele noastre ating sentimentele sacre care, poate că până atunci, cei din sală nu le-au simțit aproape de suflet, noi fiind răsplătiți prin aplauze îndelungate.

Ne bucurăm mult de aceste aprecieri sincere, dar mai mult ne bucurăm de revenirea în scenă a cântecelor de glorie a înaintașilor geto-daci, a baladelor eroice, haiducești și poate că exemplul nostru va fi urmat de entuziaști de prin alte localități de pe meleagurile noastre”.

Vlad IONAȘCU

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**”, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Sergiu PÎSLARU - redactor
Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.
Dat la tipar 14.08.2014

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică